

दितिरनर्वा । बृहद्वदेम विदधे सुवीराः” इति । विश्वं मि-
नोति एतावदिति निश्चिनोतीति ‘विश्वमिन्वः’, तादृशः ‘पूषा’
सूर्यः, ‘धियम्’ अस्मद्बुद्धिं, ‘जिन्वतु’ प्रीणयतु । ‘रयिपतिः’
धनस्वामी, ‘सोमः’, ‘रयिं’ धनं, ‘दधातु’ अस्मासु सम्पादयतु ।
‘अदितिः’ भूमिदेवी, अस्मान् ‘अवतु’ । कीदृशी, ‘अनर्वा’
अर्वणा भ्रातृव्येण रहिता । भ्रातृव्यो वा अर्वेति श्रुतेः । सर्व्वा-
ऽपि भूमेर्बन्धुरेव न तु कश्चिदपि शत्रुः । ‘सुवीराः’ शोभन-
पुत्राद्युपेताः, वयं, ‘विदधे’ यज्ञे, ‘बृहत्’ प्रौढं स्तोत्रं ‘वदेम’ ॥

अथ हविषो याज्यामाह । “विश्वान्यन्यो भुवना जजान ।
विश्वमन्यो अभिचक्षाण एति । सोमापूषणाववतं धियं मे ।
युवभ्यां विश्वाः पृतना जयेम” इति । ‘अन्यः’ सोमः, ‘वि-
श्वानि’, ‘भुवनानि’, ओषधिद्वारा ‘जजान’ उत्पादयामास ।
‘अन्यः’ पूषा, ‘विश्वम्’, ‘अभिचक्षाणः’ सर्व्वतः प्रकाशयमानः,
प्रतिसञ्चरति । हे ‘सोमापूषणौ’, ‘मे’, ‘धियं’ बुद्धिं, सत्कर्म-
विषयां; ‘अवतं’ रक्षतम् । ‘युवभ्यां’ युवयोः प्रसादात्, वयं
‘विश्वाः पृतनाः’ सर्व्वाः परकीयसेनाः, ‘जयेम’ ॥

अथ यो वरुणगृहीतः स्यात् स एतं वारुणं कृष्णमेकशिति-
पादमालभतेत्यस्य पशोः वपापुरोडाशहविःषु प्रत्येकं याज्या-
पुरोऽनुवाक्ययोः प्रतीके दर्शयति । “उदुत्तमं वरुणास्तभ्ना-
द्याम् । यत्किञ्चेदं कितवासः । अवतेहेडस्तत्त्वायामि” इति ।
उदुत्तमं वरुणपाशमिति वपायाः पुरोऽनुवाक्या, सा च
दैश्वानर इत्यत्र व्याख्याता । अस्तभ्नाद्यामृषभ इति याज्या,